

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי י"ט ניסן תשפ"א | דף היומי בבלי: שקלים יא | דף הכולל: פסחים צט.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקע"ה עד סעיף ז'.
מוסר: שם עולם - פרק י"ד עד 'ונבאר אחת לאחת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ואמרו רז"ל שאין התשובה' עד 'וכן אמרו רז"ל על אברהם'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

קריעת ים סוף – איך בדיוק זה התרחש? | שירת הים הבלתי-נשכחת בעיצומה של מלחמת תש"ח | "הוא היחיד שהבין את הדרשה שלי" – אמר הרב מפוניבז' על הילד בן השש | "השתיקה של מרן הגראי"ל זצ"ל 'שאבה' ממני את כל החוצפה, לתמיד" | 2116

קריעת ים סוף

בפשיטות נדמה כי הנס היה שנבקעו המים לשני חלקים, חציים הלכו לצד זה וחציים לצד זה, וישראל צעדו על היבשה שהתגלתה מתחת למים. אכן מבואר בדברי הגר"א, כי לא כן ארע הנס...

הגאון רבי עמנואל טולדנו שליט"א מעניק הסבר נפלא על אופן התרחשות נס קריעת ים סוף

נמוכה מאוד וממילא המים עמוקים מאוד, ויש מקומות בים שהעומק יכול להגיע עד לגובה של אחד עשר קילומטר. נמצא אם כן, שלאחר שהתגלתה האדמה היה להם לרדת לעומק של מאות מטרים מתחת לקו החוף, ואולי אף יותר מכך, ולעלות שוב ביציאתם מהים.

אכן מבואר בדברי הגר"א בביאורו לישעיה, סוף פרק ה, כי לא כן ארע הנס, לפי שהקב"ה לא רצה להטריח את ישראל ללכת בדרך קשה זו, על כן מה עשה? הקפיא את כל המים שבגובה החוף, כך שלא יצטרכו ישראל לצעוד על האדמה שתחת המים, אלא על המים הקפואים, והלכו במישור ללא מעלות ומורדות. אלא שעדיין נצרך היה גם הנס של 'קריעת ים סוף' - כלומר שיבקעו המים ויחצו לשנים, ולא היה מספיק רק להקפיא את המים שיוכלו לצעוד עליהם.

והטעם, כי הנה לנו נדמה שהים מכיל את כמות המים שיכולה קרקעיתו להכיל, וכמו שהכוס והקערה יכולים להחזיק מים בכמות כזו שמגיעים עד דפנותיהם, ואם תכניס בהם עוד מים -

בפיט 'כמה מעלות טובות למקום עלינו' שבהגדה של פסח, ישנו נוסח "אילו קרע לנו את הים ולא העבירנו בתוכו בחרבה דיינו". וזה תמוה ביותר, כי הרי כל נס קריעת ים סוף היה בכדי להציל את ישראל, כאשר התקרבו המצרים אליהם וסגרו בעדם, ולא היה להם להיכן לברוח, עשה הקב"ה נס ובקע את הים ועי"ז ניצלו מהמצרים. אך אם היה רק בוקע את הים ולא מעביר אותנו בתוכו, על מה היה לנו להודות, הלוא לא היה בזה כל הצלה מיד המצרים, וזה פלא עצום.

להבין הענין, עלינו להשים פעמינו לשורש ענין קריעת ים סוף, כיצד ארע הדבר ומה היתה צורת הנס.

הנה בפשיטות נדמה כי הנס היה שנבקעו המים לשני חלקים, חציים הלכו לצד זה וחציים לצד זה, וישראל צעדו על היבשה שהתגלתה מתחת למים. אך אילו היה כן, נמצא שהיתה דרכם קשה ומפותלת, שהרי בעומק הים הולכת האדמה כלפי מטה, וכפי שניתן לראות בבירור בחוף הים, שככל שנכנסים פנימה אל תוך המים נעשים המים עמוקים יותר, ובתוך הים - האדמה

עבה יותר, הוא נותר קרח כשהיה. וכך המים שהפשירו הטיחו את כל המצרים על גבי הקרח שצעדו עליו, ומזה לבד ספגו המצרים מכות נוראות וייסורים קשים, שהרי הקרח הוא חומר קשה וחזק מאוד, כמו אבן חזקה, וכאשר הגיעו המים שמעליהם והשליכו אותם על גבי הקרח, היו נחבטים בחבטות עזות, וכל גופם השתבר מהחבטות הללו.

ומבואר בחז"ל, שכאשר יצאו ישראל מהים פחדו שמא יעלו המצרים אחריהם ויבואו להרגם, ואמרו 'כשם שאנו עולים מצד זה כך מצרים עולים מצד אחר' (פסחים ק"ח, ב.). מה עשה הקב"ה - הראה להם את המצרים מתים על שפת הים, ועל זה נאמר 'וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים'. וכאשר ראו את המצרים שוכבים מתים, אמרו זה לזה: הנה המצרי שהיכה אותי, ראה כיצד הוא מוכה וחבול, וראו כולם כיצד הקב"ה התנקם במצרים כענין שנאמר 'לי נקם ושילם'. הרי שבאמת היו רואים על המצרים כיצד הם חבולים, וכל זה הוא מחמת המכות שקבלו מהקרחים הללו, שהיו ניתזים עליהם בעוצמה מרובה, באופן ששיבר את כל עצמותיהם.

והנה כתב האבן עזרא, שעוד כאשר היו ישראל בתוך הים, לפני שיצאו ממנו, כבר אז נכנסו אחריהם המצרים אל הים ונטבעו בו, כלומר שמצד אחד היה הים מחולק לגזרים ועברו בהם ישראל, ובחלקו האחר כבר הפך כל הקרח להיות מים. וזה נס גדול, שהרי המים הופשרו ע"י שבאה עליהם רוח חמה, נמצא שנעשה נס שבמקום אחד תהיה רוח חמה להפשיר המים, ובמקום אחר תימשך הרוח הקרה לשמור על הקרח שלא יפשיר.

ולפי דבריו נמצא דקדוק נפלא בלשון הכתוב. תחילה נאמר "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימנם ומשמאלם", ושם נאמר 'חומה' מלא [עם וא"ו], ולאחר מכן מספרת התורה שנטבעו המצרים בתוך הים, ושוב נאמר "והמים להם חמה מימנם ומשמאלם", ושם נאמר 'חמה' חסר, ודרשו על זה שהוא מלשון 'חמה וכעס', לפי ששרו של ים היה מקטרג וטוען "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה", ומדוע לישראל נעשה נס שיעברו בשלום, ואילו את המצרים ה' מטביע בתוך הים. ענה לו הקב"ה: שוטה שבעולם, מה מקום יש לדמות בין ישראל למצרים, הם עובדים ע"ז במזיד מרצון, ואילו ישראל עבדו מתוך טירוף הדעת, שהיו שרויים בעבודת פרח, ועבודה קשה וזו גרמה להם לעבוד ע"ז.

ולפי דברי האבן עזרא נמצא הדברים מדוקדקים ביותר, שבתחילה כאשר רק ישראל היו בתוך הים ועברו בו, אז נאמר 'והמים להם חומה', כי אז לא היה לו למקטרג לומר 'הללו עובדי ע"ז והללו עובדי ע"ז', ורק לאחר מכן כאשר נכנסו אף המצרים, ונעשה דבר פלא שבצידו אחד המשך הים לעמוד ובצידו השני הטביע את המצרים - אז נאמר 'והמים להם חמה', שנתעורר קטרוג על האפליה בין ישראל למצרים, בעוד ששניהם עובדי עבודה זרה.

(גיליון 'דעת ואמונה')

אלו ישפכו לחוף, כן גם הים מכיל מים בכמות כזו עד שמגיעים לדפנות המכתש. אך המציאות היא לא כן. הים מכיל הרבה יותר מים מיכולת הקיבולת שלו [וניתן לראות זאת במציאות, כאשר הולכים על חוף הים ומביטים לעומקו, ניתן לראות כי המים גבוהים יותר מקו החוף]. על כן לא היה די רק להקפיא את המים שבגובה החוף, אלא עוד הוסיף ה' לעשות להם נס, שבקע את כל המים שמעל הגובה הזה לשנים, כך שהלכו ישראל על הקרח - בתוך הים.

ויתכן שלא כל המים קפאו עד לקרקע, אלא די אם יקפאו המים שבחלק העליון, וכבר יוכלו ישראל ללכת על זה. וכידוע כאשר מי הנהר קופאים, תמיד יהיה הקרח למעלה והמים למטה, משום שמשקלו של הקרח נמוך ממשקלם של הים [לפי שמים קפואים הם מורחבים יותר ממים רגילים, ולא ככל שאר הדברים שהרגילות היא שהחום מרחיב והקור מכווץ. וממילא משקלו הסגולי של הקרח, נמוך ממשקלם של המים, ותמיד כאשר תשים מים וקרח יחדיו, יצוף הקרח מעל המים].

ועל פי זה יתבאר דברי בעל ההגדה: אילו קרע לנו את הים, היינו שרק היה קורע את כל הים כולו, ואז היינו צריכים לרדת למטה אל קרקעית הים, מה שהופך את הדרך לקשה יותר - ולא העבירנו בתוכו בחרבה, גם אז 'דיינו', כי גם בזה היה לנו הצלה מן המצרים. על אחת כמה וכמה, שגם קרע לנו את הים, וגם העבירנו בחרבה, כלומר שיישר את הדרך שלא יהיו בה מעלות ומורדות.

בלילה שקדם לקריעת ים סוף, הביא ה' רוח קדים עזה כל הלילה, וכך בבוקר קפאו המים בעמידה, ויצרו שלש עשרה חומות שביניהם י"ב שבילים, לכל שבת ושבת נעשה שביל בפני עצמו כמבואר באבות דר"נ פל"ג. ואפשר כי זה המכוון בפסוק "וברוח אפך נערמו מים", ולפי פשוטו נראה כי 'נערמו' הוא מלשון ערימה, שהתאספו המים. אך התרגום פירש "חכימו מיא", מלשון ערמה. ומה היא החכמה של המים? נס זה שנחלקו לי"ב שבילים זו היא חכמתם. מהיכן ידעו כי עליהם להעמיד עצמם בצורה כזו? ומהיכן הבינו כי יש בישראל י"ב שבטים ולכל שבת ושבת מגיע שביל לעצמו? אלא ש'חכימו מיא'. ואלו הם דברי הכתוב: 'וברוח אפך נערמו מים נצבו כמו נד נוזלים' - המים העליונים נעמדו בחכמה, והעמידו לישראל י"ב שבילים ללכת בהם, 'קפאו תהומות בלב ים' - זה המים שלמטה מהם, שהם קפאו בשביל שיוכלו ישראל לצעוד עליהם.

והנה כאשר ראו המצרים שישראל נכנסים אל תוך הים, נכנסו אף הם אחריהם. ואז עשה הקב"ה נס, שהביא רוח חמה שתפשיר את כל הקרח, וכך טבעו המצרים. והנה לא כל הקרח הפשיר בבת אחת, אלא רק הקרח שעמד כחומה לעשות לישראל שביל, הוא שהפשיר תחילה, וכדרכו של קרח שככל שהוא עבה יותר ומוצק יותר כן יארך לו זמן רב יותר להפשיר, על כן הקרח שעמד כלפי מעלה, וספג את הרוחות החמות מכל צדדיו, הוא הפשיר במהירות על ראשם של המצרים, אך הקרח שהיה תחתם, שהיה

חשבתי לעצמי: שלושת רבעי שעה זה זמן ארוך, ובזמן הזה ודאי אמצא איזה יהודי שיעזור לי. הגעתי לאולם והנה הוא ריק! אין שום תור, רק אני הייתי שם ועוד ששה פקידים... ומה עכשיו?

הקב"ה פתח את הים ובני ישראל נכנסו פנימה והלכו בתוך הים ביבשה. על כזה פתרון אף אחד לא חלם!

"דבר אל בני ישראל ויסעו"

חשבתי לעצמי: לא נורא, בודאי אשתו נמצאת בבית והיא תעזור לי. צלצלתי לבייתם, וענתה לי המשרתת הגויה שלהם, בספרדית כמובן: "בואנו" (שלום בספרדית). ניסיתי לגמגם משהו על שלמה ועל יהודית אשתו, אך היא לא הבינה מה רוצים ממנה וניתקה את הטלפון. נו, עכשיו אני תקוע.

ועדיין לא התייאשתי. חשבתי לעצמי: הרי במשטרת הגבולות תמיד יש תור ארוך. היה זכור לי שבכניסה לארה"ב הוצרכתי להמתין למעלה משלושת רבעי שעה, וחשבתי שגם כאן יהיה כך. שלושת רבעי שעה זה זמן ארוך, ובזמן הזה ודאי אמצא איזה יהודי שיעזור לי. הגעתי לאולם והנה הוא ריק! אין שום תור, רק אני הייתי שם ועוד ששה פקידים... ומה עכשיו?

הכנסתי את הטופס בתוך הדרכון שלא יראו את החלק הלא ממולא, ניגשתי לפקידה ואמרתי לה באנגלית עילגת: "אינני דובר אנגלית כל כך טוב..." אבל גם היא לא הבינה אנגלית, ולכן הפנתה אותי לפקיד השני שהוא דובר אנגלית. לא היתה לי ברירה, ניגשתי לפקיד ההוא ואמרתי לו באנגלית: "אינני דובר אנגלית, החבר שלי נמצא בחוץ. התכונתי שיקרא לו כדי שיתרגם". הפקיד הביט בי במבט חודר ואמר: "אם אינך יודע אנגלית, אז תדבר עברית!"

אני על כל האפשרויות חשבתי, אבל על אפשרות כזו, שפקיד במכסיקו ידע עברית - על זה לא חשבתי... הקדוש ברוך הוא יודע טוב יותר מאתנו איך לעזור לנו, תפקידנו הוא להתפלל ולא לתת לו עצות... (אגאשמאקע ווארט מתוך 'ומתוק האור')

הקב"ה פתח את הים ובני ישראל נכנסו פנימה והלכו בתוך הים ביבשה. על כזה פתרון אף אחד לא חלם!... אני עצמי זכיתי להרגיש הרגשה מעין זו לא מזמן - מספר רבי שלמה לוויןשטיין שליט"א - כשטסתי משיקגו למכסיקו. שיקגו נמצאת בארצות הברית, והשפה המדוברת שם היא אנגלית, ואילו במכסיקו מדברים ספרדית. ואני את שתי השפות הללו לא זכיתי להכיר... כשאדם נוסע במטוס למדינה זרה, לפני הנחיתה נותנים לו שאלון, ובו עליו למלא את כל פרטיו האישיים: שמו, מאיזו מדינה הוא מגיע וכו', כך ידעו מי הוא ומה טיבו. גם בטיסה שלי קיבלתי שאלון כזה. הבעיה היתה שהמסמך הזה היה כתוב באנגלית ומתורגם לספרדית, ואני לא ידעתי מה לכתוב. איכשהו הצלחתי לכתוב את שמי וגם לציין שאני ישראלי. הבטתי מסביבי, אולי מישהו מהנוסעים יוכל לעזור לי למלא את השאלון, וראיתי שהמטוס ברובו ריק. ישבו שם כמה גויים מכסיקנים, וזהו. מה עושים? התחלתי להתפלל ולומר פרקי תהילים. לפתע עלה בראשי רעיון: בפלאפון שלי יש את המספר של המארח שלי, שלמה שמו, והוא אמור לי לחכות לי בשדה התעופה. מיד כשאנחת אדליק את הפלאפון, אתקשר אליו, אקריא לו מה כתוב בפתק והוא כבר יסביר לי מה עלי לעשות. כשנחתנו, חייגתי מייד את המספר של שלמה, וענתה לי מזכירה אלקטרונית בספרדית, ואז נזכרתי שהחליפו את הקידומות של הפלאפונים במכסיקו. בקיצור: אין לי אפשרות להתקשר אליו.

פנה אליו חתנו ואמר לו: "כיצד אין השווער מפחד ללכת לים, הרי יורים שם, וכל השטח מוקף צבא וחיילים?". ענהו ה'אמרי חיים': "אין מה לפחד, שום דבר לא יקרה בעז"ה"

על שפת הים יחד כולם הודו והמליכו ואמרו...

אמר: "הפעם נלך לשפת הים לומר שירת הים", בהטעימו: "הרי כתוב 'על שפת הים יחד כולם הודו והמליכו'".

בשנת תש"ח, כשרבנו האמרי חיים מוויז'ניץ זי"ע גר בת"א קרוב לאזור שפת הים, בליל שביעי של פסח לאחר שולחנו הק'

ז"ל מארה"ב בספרו 'נרות לקדושי עליון' וז"ל: "לעולם לא אשכח את שבת שירה שנת תש"ט בויליאמסבורג. היה זה מאוחר, אחרי חצות ליל שבת קודש. רבנו זי"ע עמד באמצע בית המדרש מוקף חסידים ואמר את שירת הים באש לוחטת. אני עמדתי בסמוך, הבטתי באור פניו וראיתי כי מעיניו הק' ניגר שטף של דמעות. רבנו זי"ע עצר רגע ולחש לי: "שירה כזו שאמרת לפני כשנה ע"י שפת הים בארה"ק - זה שנים רבות שלא אמרת..."

(ע"פ מאיר החיים ח"ג עמ' נא)

ומרן אדמו"ר שליט"א [בנו האדמו"ר בעל 'ישועות משה' זצ"ל] אמר לרבנו זי"ע: "זה מאד מסוכן", כי אז היתה עת מלחמה והפחד היה גדול. הגיב רבנו זי"ע: "זה מאד מתוקן" (בת"ו). חתנו הגה"ק רבי יודה'לה [הורביץ, מדז'יקוב] זצ"ל אמר לו: "כיצד אין השווער מפחד ללכת לים, הרי יורים שם, וכל השטח מוקף צבא וחיילים?". ענה רבנו: "אין מה לפחד, שום דבר לא יקרה בעזה". ואכן פנה לשם.

ומעניין לציין מה שכתב בעניין זה הרה"ח ר' יודא יואל דייטש

שביעי של פסח

"כשיהודי בא למקום הנס בים סוף ומברך בדחילו ורחימו, ובקדושה ובטהרה את הברכה 'ברוך שעשה ניסים לאבותינו' - הוא רואה את י"ב הקרעים בים, גם היום"...

אמרות ועובדות מצדיקים על גודל מעלתה של אמירת 'שירת הים'

לאחר תקופה נזדמן לעיר למברג, ובאו חסידים להסתופף בצילו, עבר שם הרופא המומחה ודאה המון עם נוהרים, שאל להיכן הולכים?! אמרו לו: הצדיק מלעכוויטש הגיע! תמה ואמר כי הוא עוד חי?! ונשבע בשבועה כי הוא חי בלא ריאה... (ספרן של צדיקים)

סיפור דומה מסופר על הרה"ק מנעשכ"ז, וכה מסופר: - אמרו להרה"ק רבי יצחק מנעשכ"ז זיע"א, שיש בעיר פלונית גן חיות, שם ישנה צפור, שפעם אחת בחיים היא שרה שירה להקב"ה, והשירה שלה מרגשת מאוד ומרגע לרגע מתחזק קולה, ומרוב התאמצות בשירה נופלת ומתה אחר כך, כששמע זאת הרה"ק מנעשכ"ז זיע"א נרעש ונרעד מהדבר ששמע, והחליט לראות הדבר. קם ונסע לאותה העיר, שהה שם באכסניה, ושלח את משמשו שילך לומר למנהל גן החיות שבא במיוחד לראות איך הצפור שרה, בקשתו היא שכאשר תתחיל הציפור לשיר, יקראו לו... "רצון יראיו יעשה", עשה הקב"ה את רצונו, ומיד לאחר כמה ימים שלח המנהל לומר להצדיק שהצפור התחילה לשיר שירה, מיד קם והגיע למקום, וכשהגיע ראה איך שהצפור שרה במתיקות שאין לתאר, וברגש עצום עד כלות הנפש, וכך שרה כמה שעות, ומרגע לרגע התחזק קולה ביתר שאת וביתר רגש, עד שמרוב התאמצותה נפלה ומתה...

הרה"ק מנעשכ"ז זיע"א הודה למנהל, וחזר לאכסניה שבה שהה, וחשב לעצמו שאם צפור שאין לה יצר הרע ולא יצר הטוב, אזי כשהיא שרה שירה לפני הקב"ה, היא שרה בכזו מתיקות ורגש, ובמסירות נפש עד כלות הנפש ממש, - ואילו אני מתפלל ונשאר בריא, אם כן מה תפילתי חשובה?..

ידוע שהרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א היה ממעט מאוד בשינה, באחת הלילות שתה יין ויהיה ראשו כבד עליו עד שישן שעות רבות: [לפי נוסחא אחת היה זה הרבי ר' אלימלך שפעל זאת], בבוקר כאשר עמד להתפלל, היתה התפילה בהתלהבות עצומה כל כך, עד שבהגיעו ל'שירת הים' הגביהו המתפללים את כנף בגדיהם, משום שהרגישו בנפשם, איך שעוברים זה עתה את הים!! לאחר התפילה שאלוהו התלמידים, אם על ידי השינה בכוחו להתפלל במדרגה נעלה כזו, עד שגם המתפללים אתו התלהבו כל כך ברגשות קודש, מדוע אפוא אינו ישן כל לילה כמה שעות?!

וענה להם: דעו! רק מי שאינו ישן ועובד עבודת ה' בלא הרף, אזי באם אירע שנח כמה שעות, יכול להתפלל תפילה שכזו, אבל מי שרגיל לישון בכל לילה כמה שעות מן הנמנע שיוכל להגיע למעלת תפילה כזו... (ולפי נוסחא אחרת אמר: שאין ביכולתו לוותר על שעות הלילה לעבודת ה' בשום אופן...) (פקודת אלעזר).

מסירות נפש על אמירת "שירת הים" היתה אצל צדיקים מסולאים, הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זיע"א אמר: שהיות ויש "עוף" שמזמר ואומר שירה להקדוש ברוך הוא עד שנבקע כריסו, ואילו אני מתפלל ואף על פי כן אני בריא אולם... אם כן מה חשובה תפילתי...

באחד הימים הכין את עצמו לתפילה בהכנה רבתי, וכשהגיע ל'שירת הים' מרוב התלהבות רשפי אש, נבקעה אחת מריאותיו - הרופאים המומחים בלמברג אמרו נואש, טען ואמר הרה"ק מלעכוויטש להשם יתברך: וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו? אני רוצה להתפלל עוד! ונתרפא וחזר לאיתנו.

המים, והנה פתאום ראו ספינה קטנה שטה על פני המים, עוברת בין גושי הקרח, ומגיעה בשלום עד שפת הנהר.

כל העיר געשה והכל שוחחו מהפלא הזה, עד שהגיעו הדברים לאוזני המלך, וכאשר הגיעו לפני המלך ידע כבר שהם אנשים פלאיים וקדושים, ושמע את דבריהם, וכיבדם עד מאוד, והציע לפניהם את כל הקובלנות והטענות שהלשינו עליו, ועל כל טענה וטענה השיבו תשובה בהירה ומשכנעת.

עוד קבלו עליו כי אינו יודע ומלומד בשפת המדינה, על כך השיב הרבי ר' שמעלקא כי שקר הדבר, וכי הוא בקי היטב בשפת ולשון המדינה, אזי הורה הקיסר להביא נייר ודיו, כדי שיכתוב איזה ענין בשפת המדינה, ואכן כתב הרבי ר' שמעלקא בכתב נאה, ובשפת המדינה בצורה קולחת בהירה ומנוסחת, הקיסר הרגיש והבין בחמתו, כי אינו בקי בשפת המדינה, אלא שהכתב מכתב איש אלוקים הוא, ולכן ציווה לקבוע כתב זה, בתוך מסגרת מעוטרת, למשמרת עולם בגזי המלך, ופטרם לשלום בכבוד גדול... (נפלאות הרבי).

סיפר הרה"ק מצעשינוב זיע"א שפעם אחד בהיות החבראי קדישא אצל רבם הרבי ר' אלימלך מליזענסק זיע"ע, בשביעי של פסח, חלש ליבו של אחד התלמידים באמצע הלילה, ולא היה לו במה להשיב נפשו, וחיפש עד שמצא תרנגולת צלוייה ואכלה, כדי להשיב את נפשו, ובבוקר בזמן התפילה התחבא על יד התנור, שלא יראה אותו הרבי ר' אלימלך בדרך הילוכו, ובוודאי יכיר בו, שבליילה קדוש שכזה, אכל לשובע נפשו באמצע הלילה תרנגולת צלוייה, ומרוב בושה ישב לו על יד התנור באחת הקרנות. בבוא הרבי ר' אלימלך לבית המדרש, התהלך בבית המדרש לכאן ולכאן, עד שבא למקום של תלמיד זה, ואמר לו שיגש להעמוד להתפלל - שליח צבור, הלה שמע בקול הרבי, והתפלל בלב נשבר מאוד, וכן אמר את ה'שירה', ברגש עמוק ובהשתפכות הנפש.

אחר התפילה אמר לו הרבי ר' אלימלך: אוי התרנגול התפלל 'ויושע ה'... כוונתו היתה, שמחמת אכילת התרנגול, היה לו לב נשבר מאוד, וממילא התפלל ואמר את ה'שירה' כדבעי... (בית אלימלך).

הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א סיפר: פעם הגיע צייר אחד אל אבי [הרה"ק רבי יששכר דוב זיע"א], והראה לו ציור ממעמד הקריעת ים סוף, והיה נראה בו איך שמי הים קרועים לשני צדדים, בני ישראל עוברים בתווך, והמצרים עומדים מאחוריהם... אבי ז"ל הפליא מאוד באזני הצייר שהצליח בכשרונו להביע את מעמד "קריעת ים סוף", באופן מוחש ומופלא ביותר, אך הוסיף ואמר כי בדבר אחד לא דייק על נכון, והוא שבתמונה נראים אפם של בני ישראל ושל המצרים והים - באופן שווה, בעוד שאפו של

בלילה התחיל להבין עצמו להתפלל כראוי שחרית, כשקם בבוקר התחיל בעבודת קדשו בקדושה ובטהרה והתחיל לומר "קרבות" "ופסוקי דזמרה" בהתלהבות ובמתקנות עצומה, כשהגיע ל'שירת הים' התחיל לומר ברגש עצום ובנעימה מתוקה ובמסירות נפש, וראו ממש שנשמתו הולכת לצאת מרוב התלהבות, מרוב התלהבות רשפי אש, נבקעה אחת מריאותיו -

פרופסור מומחה שנקרא למטתו אמר נואש, וכי ימיו ספורים, אולם הוא התאושש, וחזר לבריאותו כאחד האדם... - לאחר מכן טען ואמר הרה"ק מנעשכ"ז להשם יתברך: וכי רצוני היה שאתפלל רק תפילה אחת כזו? אני רוצה להתפלל עוד! ונתרפא וחזר לאיתנו...

לאחר תקופה נזדמן לעיר אחת, ובאו חסידים להסתופף בצילו, עבר שם הרופא המומחה וראה המון עם נוהרים, שאל להיכן הולכים?! אמרו לו: הצדיק מנעשכ"ז הגיע! תמה ואמר, וכי הוא עוד חי?! ולא האמין ורצה לראותו בעיניו... (ספרן של צדיקים - בחצרות החיים).

סיפר הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זיע"א, על רב אחד שהצביע באזני זקנו הרה"ק מהר"י, על דבריו של הרמ"ע מפאנו [רבי אליעזר פואה _ תלמידו של הרמ"ע מפאנו], בפירושו "מדרש בחידוש" על הגדה של פסח בענין קריעת ים סוף, שהיו שם י"ב קרעים, קרע לכל שבט, 'ומקום הקרע עדיין ניכר'... והפליא אותו רב, על שהמחבר כותב דברים כאלה...

אולם מהר"י השיב לו: "כשיהודי בא למקום הנס ומברך בדחילו ורחימו, ובקדושה ובטהרה את הברכה "ברוך שעשה ניסים לאבותינו", הוא רואה את הקרעים גם היום..."

הרה"ק רבי אהרן זיע"ע שסיפר דברים אלו, התלהב מאוד ואמר: "זהו פלא שרואים עוד היום את הקרעים, וגם בירדן יש י"ב קרעים, וגם אותם רואים!". וכשניסה מאן דהוא לשאול "רבינו היה שם?", נראה הרבי כמופתע, והשיב: "אומרים כך, וגם בכנרת רואים את המקום, בו עובר הירדן, אומרים שרואים"... (מבוא לספר 'מדרש בחידוש').

סיפור פלא מסופר כי בהיות הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א במדינת אסטרייך בו מלך הקיסר יוזעף, היו לו מתנגדים, שדיברו נגדו אצל המלכות והוצרך לבוא ל"וינה" לעמוד לפני המלך, יום המוגבל היה ימי החורף - זמן הפשרת השלגים.

הרבי ר' שמעלקא לקח אתו את תלמידו הרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א, ובבואם סמוך לוינא הוצרכו לעבור את נהר הדונאי הגדול, ומחמת הפשרת השלגים לא יכלה שום ספינה לעבור את הנהר.

נכנסו הצדיקים לספינה קטנה, ויחד אמרו "שירת הים", באותה שעה עמדו אנשים רבים על שפת הים לראות את תגבורת

יהודי שונה מאפו של גוי...

וסיים הרה"ק רבי אהרן זיע"א ואמר: - הגם שמעולם לא ראיתי צורה של גוי, אבל כך אמר אבי ז"ל... (שירת הים).
הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקומרנא זי"ע, מביא בספר "היכל הברכה" ... "כמו שעשה מן הקדוש הר"י בעל "שם טוב" ויע"א, בעת דוחק שהוצרך לברוח מן הישמעאלים, עבר את נהר ה'דנעסטיר', במקום שהנהר גדול ורחב, [על ידי] שהניח חגורה על הנהר, ועבר את ה'דנעסטיר' בלא שום 'שם', אלא באמונה שלימה" ... (היכל הברכה דגל מחנה אפרים - וישלח).

מעשה שישבו חסידים בליל שביעי של פסח, בשולחנו של הרה"ק בעל ה"יסוד העבודה" מסלונים זי"ע, פנה לפתע אליהם ושאל, מי מכם רוצה כסף? מי חפץ ב'ביזת הים'?! ולא קם אף אחד מכל הציבור לבקש כסף לפרנסתו או למחייתו... רק ישיש אחד מזקני העדה, עמד וקרא אל הרבי: אנו חפצים באמונה שהיתה אז לאבותינו על הים... וקילס הצדיק ושיבח מאד את מענהו... (מסוד שיח חסידים).

(מתוך מוסף המודיע פר' בשלח תש"פ)

יהלומים מגדולי ישראל

שאל הרב מפוניבז' את הילד: "האם הבנת את הדרשה שלי?" הילד נענע בראשו במבוכה: "לא הבנתי את דברי התורה, אבל דבר אחד הבנתי היטב: ראש הישיבה זקוק לכסף עבור התורה"

פנינים לחג הפסח מגדולי הדורות

נגד ארבעה בנים... אחד חכם

באחד ממסעותיו הרבים של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' עבור מוסדות התורה שלו, נעמד בבית כנסת כלשהו בארצות הברית, מסר דרשה חוצבת להבות אש כדרכו הייחודית, וסביבו נעמדו יהודים רבים שהתפעלו מכושרו הרטורי ומן המרגליות הנפלאות ששזר בדבריו.
בסיום הדרשה, כאשר מחה רבי יוסף שלמה את זיעתו מן המאמץ, ראה לצדו ילד קטן כבן שש שהביט בו משך כל הדרשה. פנה ראש הישיבה לילדון בשאלה: "האם הבנת את הדרשה שלי?" הילד נענע בראשו במבוכה: "לא הבנתי את דברי התורה שמסר הרב כמו שצריך, אבל דבר אחד הבנתי היטב: ראש הישיבה זקוק לכסף עבור התורה".
נהנה רבי יוסף שלמה מדבריו, ומאחר שכפי הנראה לא פתחו הציבור את כיסם כפי שציפה, הפטיר לעברו בשנינות: "אתה היחיד שהבנת אותי"...

(סוף מעשה במחשבה תחילה)

אף אתה הקהה את שיניו

פ"א היה בחור בישב"ק פוניבז' ששבר איזה חפץ בשובבותו, וקרא לו רבנו מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל ואמר לו שחובה עליו לשלם את הנזק שעשה לישיבה, וזה היה בערך בשווי של מאתים שקלים. אותו בחור שהיה חצוף, לקח אלפי מטבעות של עשר אגורות וספר עד שהגיע למאתים שקלים, והגיע לבית רבנו, דפק על הדלת ואמר לרבנו - "הנה הכסף שאני חייב"... וציפה שרבנו יכעס עליו וכו'.
אך רבנו קיבל את הכסף בשלות הנפש, ושאל אותו: "האם יש כאן את הסכום במלואו?" והשיב הלה "כן", ולקח רבנו את המטבעות ושתק.
אמר אותו בחור, שאותה שתיקה של רבנו, כשלקח ממנו את הכסף ולא התפעל מזה, ע"י זה יצאה ממנו כל החוצפה שהיתה בו. ואכן זכה אותו בחור לעלות במדרגות בתורה, והיום הוא ת"ח מופלג מאוד.

(כאיל תערוג)

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ברגע שהבחין בתפוח אדמה המוטל לבדו, היה מחרף נפשו ומזנק אליו לאוספו. כך עלה בידו ללקט תפוחי אדמה במשך כמחצית השנה, עד שנצטבר לו סך המספיק לצרכי קיומו בחג הפסח

ליאריצייט האדמו"ר רבי יעקב יוסף מספינקא זצ"ל - י"ט ניסן תשמ"ח

לבוא בעוד כמחצית השנה... ולשמחתו כי רבה הבחין שיש שדות תפוחי אדמה בצדי הדרך, ולפי שמלקטי התפוחים חופרים גומות באדמה כדי להוציאם, ויש אשר ישמט מידיהם או מעיניהם איזה תפוח אדמה קטן... לזאת, ברגע שהבחין בפרי האדמה המוטל לבדו, היה מחרף נפשו ומזנק אליו [כמובן תוך סיכון חייו] מתוך הטור לאספו. כך עלה בידו ללקט תפוחים משך כמחצית השנה עד שנצטבר לו סך המספיק לצרכי קיומו בחג החירות.

ואיך הצלחתם להתאפק בכל העת מלאכול את המטמון היקר שבאמתחותיכם? שאלו רבי שלמה, והלא רעבים הייתם עד מוות, כמעט?

ענהו האדמו"ר: בסייעתא דשמיא, לכשעצמי התקשיתי פחות, ואולם הקושי העצום היה מהסובבים אותי, אשר ביאושם נתאבקו על כל גרגיר של מאכל להחיות נפשם... אי לזאת, כשהייתי נשכב על דרגשי הייתי מניח את ה'אוצר' תחת ראשי עד אשר נרדמו שכני, ואז הייתי מתחמק באין רואה, ויוצא את הצריף לגומא חבויה שהכנתי מבעוד מועד, ומטמין שם את מאכל הפסח העתידי שלי... (הגרי"מ וינגרטן שליט"א ר"י משנת שלמה - ממקור ראשון)

לעת שניצל האדמו"ר רבי יעקב יוסף מספינקא [דונולו - ב"ב] זצ"ל מחרב המשחית בימי השואה הארורה, תחילה נשתקע בארצות הברית שם חסה בצלו של בעל ה'יואל משה' מסאטמאר שאף סייע בידו לשקם מחדש את בית ספינקא מהריסותיה, עד שאיוה למצוא לו מקום משכנות לאביר יעקב בארצנו הקדושה. שח פעם הרבי לידידו הגה"צ רבי שלמה הופמן זצ"ל, כי בהיותו תחת המגף הנאצי, לא עבר ח"ו אף פעם על עבירה מדאוריתא ["קין דאוריתא נישט"... ודעת לבנון נקל כמה גדלה ידיעתו בש"ס ופוסקים לדעת מהו ממש דאוריתא ומהו דרבנן, ומפעימה צלילות דעתו באותו הזמן, שהיה יכול לחשב חשבונות מצוותיו על אתר].

שאלו רבי שלמה: אם כן, איך הצלחתם 'לשרוד' את כל ימי הפסח מבלי להזדקק לאכילת חמץ? השיב הרבי, כי הוא היה מועסק במפעל במרחק שלושה קילומטרים ממחנה העבודה בו הוחזק, והאסירים היו מובלים לשם ומשם תוך כדי שמירה הדוקה. אבל הוא, כבר מתחילת החורף היו עיניו בולשות לצדדי השבילים לראות ולהבחין איך יכלכל צעדיו לקראת הפסח העתידי

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

המדבר לשון הרע על משפחה שלמה או על עדה שלמה - עווננו כפול ומכופל מהמדבר על יחיד

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר הפץ חיים

בוודאי עוון פלילי הוא, כי איסור לשון הרע, אפילו על אמת... הוא אפילו אם מספר על איש פרטי, וכל שכן על עיר שלמה בישראל המחזיקים באמונת ה', ודאי עוון גדול הוא."

בביאורים ומוספים מביאים מדברי הפלא יועץ, כי כך גם לגבי דיבור לשון הרע על משפחה שלמה או על עדה שלמה, כגון ספרדים על אשכנזים או להיפך - עווננו כפול ומכופל מהמדבר על יחיד.

ולענין תשובה כשדיבר על רבים [על כל פנים כשנגרם להם

לשון הרע שאינו על אדם מסוים אלא על ציבור, עדה וכדומה, עשוי להיראות בעיני אנשים כחמור פחות. אולם מדברי ה'חפץ חיים' עולה כי אדרבה, לשון הרע כזה חמור הרבה יותר.

בהלכות הנלמדות היום בסדר הלימוד היומי (כלל י' מהלכות לשון הרע סעיפים יא-יב) עוסק ה'חפץ חיים' במקרה של אדם שהיה בעיר מסוימת ולא היה שבע רצון מקבלת הפנים שזכה לה, או שלא סייעו לו שם כפי שציפה, ולכן מפרסם לגנות את האנשים החשובים דשם, "וכל שכן אם מבזה עבור זה סתם לכל העיר,

מציינים בזה למה שהביאו לעיל, לענין מי שדיבר על אנשים רבים ואינו זוכר מי הם כדי לבקש מהם מחילה, שיעץ הגר"ח קניבסקי שיתפלל שכולם ימחלו לו.

צער מכך], מבואר ברמב"ם (פ"ד מתשובה ה"ג) לענין המקלל את הרבים שאין לו אפשרות לשוב בתשובה גמורה, מפני שלא קילל אדם ידוע כדי שישאל ממנו כפרה. ואף כאן, אם נגרם להם צער מדבריו לא יוכל לבקש מהם מחילה. ובביאורים ומוספים

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

מדוע הורה האריז"ל לשליח ציבור שלא להמתין לבית יוסף?

שקלים דף יא

בית אבטינס שהיו בקיאין בפיטום הקטורת

הלחש שלו, ובניגוד לנוהג המקובל הורה האריז"ל הקדוש לחזן שיתחיל מיד בחזרת הש"ץ. איש, כמובן, לא קם לערער על זה, הם ידעו כי אם האריז"ל הקדוש מצווה, יש לו סבה מובנת לזה, ואמנם החזן התחיל בחזרת הש"ץ. בתום התפלה ביקש האריז"ל לנעל את דלתות בית הכנסת וצוה על כולם להשאר במקום. הוא נגש לבימה והכריז: רבותי, שלא יעלה חשד בלב איש כי בזה שאמרתי שלא להמתין לבית יוסף, כאילו רציתי לזלזל, חלילה, בכבודו של הבית יוסף, אלא שמנהגנו להמתין לו כשהוא מתפלל, אבל לא בשעה שהוא עוסק בתורה!...

נגש הבית יוסף לבימה בחיך על שפתיו ואמר בקול: אמת הדבר, עד "שמע קולנו" התפללתי, אבל באמצע ברכה זו עלתה במחשבתי שאלה, [והיא אכן כתובה בבית יוסף, בדבר טחנות רוח, אם יש בהן משום השמעת קול בשבת] ומשעלתה השאלה במוחי נסבו רעיוני בלמוד התורה, האריז"ל הרגיש מיד שהוא הוגה אז בתורה, ולכן פסק שאין חיוב להמתין עליו. הוא אמנם יכול להמשיך ולהגות בתורה, אבל להמתין לו - לא, לא מחויבים... (עלון זרע שמשון)

רבי משה אלשיך זצוק"ל מבאר שהכוונה של הפסוק 'והייתם נקיים מה' ומישראל' היא, שבנוסף למה שה' יתברך יודע ורואה את הכונה הטובה שיש בלבם של בני גד וראובן, עליהם להיות נקיים גם מישראל ולמנוע מהם מלחשוב ולחשוד שבני גד ובני ראובן חשבו לא לעבור את הירדן כלל.

במסכת יומא (לח.) מובא שחז"ל הזכירו לשבח את בית אבטינס שהיו בקיאין במעשה הקטרת על כך שמעולם לא יצאה כלה מבושמת מבתיהן, וכשהם היו נושאים אשה ממקום אחר היו מתנים עמה תנאי שלא תתבסם, וזאת כדי שלא יאמרו ממעשה הקטרת מתבסמין, לקיים מה שנאמר 'והייתם נקיים מה' ומישראל'.

ובספר פלא יועץ לגאון הקדוש רבי אליעזר פאפו זצ"ל (ערך חשדא) מובא: "כמו שיש אסור על האדם להיות חושד בכשרים, כן יש אסור להביא עצמו לידי חשדא, כי עובר על "ולפני עור לא תתן מכשל" (ויקרא יט יד)

קרה פעם, שהאריז"ל הקדוש סיים את התפלה ופסע לאחוריו, והבית יוסף שכיהן פאר כרב בית הכנסת טרם סיים תפילת-

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק** שליט"א
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 29

הרב **חיים שמרלר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 25/26

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 21

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרקר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 22

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 23/24

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 131

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 28

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

סדר התעניות על עצירת גשמים בארץ ישראל

ואם לא ירדו גשמים עד לראש חודש כסלו, בית הדין קובע שלוש תעניות לכל הציבור בימי שני וחמישי ושני רצופים; כאשר התענית הראשונה היא לאחר ראש חודש כסלו, ולא בראש חודש עצמו. ואם טרם ירדו גשמים - קובעים שלוש תעניות נוספות לכל הציבור, בימים שני וחמישי ושני רצופים; ואם טרם נענו - קובעים שבע תעניות נוספות לכל הציבור, בימי שני וחמישי רצופים. [שו"ע תקעה, א, ב, ג, ד, וט; פה"מ לרמב"ם פאה ח, א; ביאורים ומוספים דרשו, 5, וראה שם, 2]

חכמינו ז"ל קבעו סדר תעניות על עצירת גשמים בארץ ישראל ובחוץ לארץ. סדר התעניות בארץ ישראל, מותאם לזמנים הממוצעים של ירידת הגשמים בארץ ישראל, ועל פיו ניתן לקבוע את סדר התעניות גם בארצות אחרות שבהן זמני ירידת הגשמים דומים לאלו שבארץ ישראל. וכך הוא סדר התעניות: אם לא ירדו גשמים עד לתאריך י"ז בחשוון, תלמידי החכמים מתענים שלוש תעניות בימי שני וחמישי ושני רצופים.

דיני תעניות הציבור על עצירת גשמים בארץ ישראל

של ליל התענית, עשיית מלאכה ביום, רחיצת כל הגוף במים חמים, ונעילת נעליים. ויש האוסרים אף תספורת. ובשבע התעניות האחרונות, ישנם דינים נוספים: מתפללים ברחובה של עיר, עם דרשת תוכחה, ומוסיפים ברכות שונות בתפילות שחרית ומנחה; וכן אסור לפתוח חנויות שאינן מוכרות מאכל ומשקה, ואף פתיחת חנויות של מאכל ומשקה מוגבלת מאוד. [שו"ע תקעה, א-ד, ומשנ"ב ו, ו, ט ויא; ביאורים ומוספים דרשו, 8-9]

בהמשך לאמור: שלוש התעניות הראשונות על עצירת גשמים, שמתענים בהן רק תלמידי החכמים, דינן כתענית שיחיד מקבל על עצמו. שלוש התעניות שלאחריהן, דינן כתענית ציבור רגילה, כגון שבעה עשר בתמוז; וקוראים בהן 'ויחל' בשחרית ובמנחה, בככל תענית ציבור, ואומרים 'עננו' בברכת 'שומע תפילה'. ועשר התעניות האחרונות, יש בהן איסורים רבים הדומים לאיסורי תשעה באב, ובהם: אכילה ושתייה מתחילת בין השמשות

מי נחשב לתלמיד חכם?

אחרים, כתבו הפוסקים הגדרות אחרות לתלמיד חכם: במקום אחד כתבו שתלמיד חכם הוא זה "שיודע לשאת ולתת בתורה, ומבין מדעתו ברוב מקומות התלמוד, ובפירושו ובפסקי הגאונים, ותורתו אומנותו". במקום אחר, כתבו שמי שרבים קיבלוהו עליהם לרב, ויש לו בית מדרש ושיבה, נחשב לתלמיד חכם. ולעומת זאת, בנוגע להלכות אחרות, כתבו הפוסקים שבזמננו אין מי שנחשב לתלמיד חכם. [שו"ע תקעה, א, ומשנ"ב ג; ביאורים ומוספים דרשו, 3]

כאמור, שלוש התעניות הראשונות על עצירת גשמים, הן לתלמידי חכמים בלבד. תלמידי החכמים חייבים בתעניות אלו, ושאר לומדי התורה רשאים להתענות בהן; אבל אלו שאינם לומדי תורה, אינם רשאים להתענות בהן, משום שיש בכך יוהרה, כביכול הם ראויים לכך. ומי נחשב לתלמיד חכם? בהקשר זה, כתבו הפוסקים שכל מי "ששואלים אותו דבר הלכה בתלמודו ועונה". אולם, בהקשרים

* מי שנקלע למקום ביום שבו הציבור צָם כדי להינצל מהצרה - אף שהוא עצמו פטור מלצום, משום שאינו מבני המקום, עליו לצום, כיון שחובה להשתתף עם הציבור בצערם.
* בשעת צרה, צריך כל אדם להשתתף עם הציבור בתפילה ובמתן צדקה, ובכל מה שיכול להועיל להצילם מהצרה, אם בגופו ואם בממונו.
* במקום שיש רעב, מצוה על כל אדם לצמצם באכילתו במשך כל תקופת הרעב, ולא יאכל מותרות ומעדנים, ואף אם לו עצמו לא חסר מזון, משום שעליו להשתתף עם הציבור בצערם.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

איזו תפירה מותרת בחול המועד?

שהתרבו המתמצאים במלאכת התפירה, צריך כל אדם להחמיר ולתפור בשינוי האמור. ובכל מקרה, אין ההיתר אלא בתפירה עבור עצמו או בני ביתו, או תפירה בחינם עבור אחרים, אולם, תפירה בשכר אסורה, כיון שעצם העשייה תמורת שכר מחשיבה את המלאכה כ'עובדין דחול'.

[שו"ע תקמא, ה, משנ"ב יד-טז, וביה"ל ד"ה אם; ביאורים ומוספים דרשו, 17]

התפירה מותרת בחול המועד כאשר היא נעשית לצורך החג; אולם, אין ההיתר אלא כשהיא נעשית ב'שינוי', וב'מעשה הדיוט'. לדעת השולחן ערוך - מי שאינו מתמצא במלאכת התפירה, רשאי לתפור כדרכו, משום שעצם צורת התפירה בה תופר אדם כזה, כבר נחשבת כשינוי. והמתמצא במלאכת התפירה, רשאי לתפור רק בשינוי הניכר בתפירה עצמה, דהיינו, בתפרים רחבים ובלתי מסודרים. ולדעת הרמ"א, בזמננו

הלוח היומי

י"ט בניסן | רבי יעקב יוסף ב"ר ישראל חיים וייס זצ"ל, האדמו"ר מספינקא

יארצי"ט:

שע"ד: רבי יהושע וולק ב"ר אלכסנדר הכהן כץ זצ"ל, בעל סמ"ע, דרישה ופרישה.
תקל"ב: רבי אהרן הגדול ב"ר יעקב פרלוב זצ"ל, מקארלין.
תקפ"א: רבי פנחס אליהו ב"ר מאיר הורוביץ זצ"ל, בעל ספר הברית.
תר"ג: רבי שלמה יהודה לייב ב"ר ברוך זצ"ל, מלענאטשנא.
תרי"ב: רבי אליעזר ב"ר יוסף בנימין ברגמן זצ"ל, מייסד כולל יוצאי הולנד וגרמניה, בעל בהר יראה ועוד.
תרכ"ו: רבי שמואל אביגדור (תוספאה) ב"ר אברהם רבינוביץ זצ"ל, אב"ד קרלין ובעל מנחת ביכורים, שו"ת שאילת שמואל ועוד.
תרס"ג: רבי פנחס אליהו ב"ר יעקב יוסף רוטנברג זצ"ל, אב"ד פילץ.
תש"ג: רבי מנחם ב"ר אלעזר זמבה הי"ד, מרבני גטו וורשא ובעל זרע אברהם, אוצר הספרא, תוצאות חיים ועוד.
תשמ"ח: רבי יעקב יוסף ב"ר ישראל חיים וייס זצ"ל, האדמו"ר מספינקא.
תשס"ב: רבי שמואל אלכסנדר ב"ר שלמה זלמן אונסדורפר זצ"ל, רב קהילת צאנז פ"ת.

אופן אמירת ההלל

כתב ה"פלא יועץ": קריאת ההלל עיקרו הוא לאומרו בקול רינה ותודה לא כמנהג איזה מקומות שהרצים יצאו דחופים בקריאתם כקריאת עשרת בני המן.

(פלא יועץ. רינה)

נשתדל לומר את ההלל מתוך הודאה לה', מילה במילה בנחת ובכוונת הלב.

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il